

Hulladékgazdálkodás néhány aktuális kérdése a szabályozás tükrében

dr. Csepregi István

Vázlat

- **1. A hulladékgazdálkodás hatályos hazai jogszabályi környezete**
- **2. Néhány alapkérdés (hulladék/nem hulladék, alapkötelezettségek)**
- **3. A körforgásos gazdaság szabályozása az EU-ban és várható hazai hatása**
- **4. Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás**
- **5. Elhagyott hulladék, mint állandó probléma**

Alapvető törvényi szabályok

- Magyarország Alaptörvénye
- AB gyakorlat
- **1995. évi LIII. törvény (a környezet védelmének általános szabályairól)**
- **2012. évi CLXXXV. törvény (a hulladékról) => Ht.**
- **2011. évi CLLXXXIX. törvény (Magyarország helyi önkormányzatairól)**
- **Ágazati szabályok: pl. 1993. évi XLVIII. törvény (a bányászatról)**
- **Települési önkormányzati rendeletek !**

Ht. hatályos végrehajtási rendeletei

Szám (időrendben)	Cím	Módosítások (beépülnek, de az átmeneti szabályok lényegesek lehetnek)
144/2012. (XII. 27.) VM rendelet	A PCB, valamint a PCB-t tartalmazó berendezések kezelésének részletes szabályairól	40/2013. (V. 24.) VM rendelet 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 15/2015. (III. 31.) FM rendelet 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet 89/2016. (XII. 29.) FM rendelet 23/2018. (X.16.) ITM rendelet
145/2012. (XII. 27.) VM rendelet	A hulladékolajjal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályairól	72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet 43/2016. (VI. 28.) FM rendelet
439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet	A hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről	310/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 368/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 370/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 70/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 440/2016. (XII. 16.) Korm. rendelet 477/2016. (XII. 27.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
442/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet	A csomagolásról és a csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről	534/2012. (XII. 30.) Korm. rendelet 527/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 534/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 368/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 370/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 30/2017. (II. 13.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 82/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet
445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet	Az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről	310/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 368/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 370/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 279/2016. (IX. 16.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet

Ht. hatályos végrehajtási rendeletei

310/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet	A hulladékgazdálkodási tervekre és a megelőzési programokra vonatkozó részletes szabályokról	70/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 70/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 259/2016. (VIII. 31.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
317/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet	A közszolgáltató kiválasztásáról és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződésről	368/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 158/2015. (VI. 25.) Korm. rendelet 70/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
318/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet	A hulladéklerakási járulék megfizetéséről és felhasználásának céljairól	221/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 310/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 196/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 373/2016. (XI. 29.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet	A hulladékjegyzékről	88/2015. (XII. 21.) FM rendelet
95/2013. (X. 14.) VM rendelet	A hulladékgazdálkodási engedélyhez vagy nyilvántartásba vételhez kötött tevékenységekkel kapcsolatos felügyeleti díj megfizetésének részletes szabályairól	15/2015. (III. 31.) FM rendelet 89/2016. (XII. 29.) FM rendelet
120/2013. (XII. 16.) VM rendelet	A titán-dioxidot előállító létesítmények kibocsátásáról	
197/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet	Az elektromos és elektronikus berendezésekkel kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről	310/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet 368/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 370/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet 352/2016. (XI. 18.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 525/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet

Ht. hatályos végrehajtási rendeletei

246/2014. (IX. 29.) Korm. rendelet	Az egyes hulladékgazdálkodási létesítmények kialakításának és üzemeltetésének szabályairól	70/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 196/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 374/2016. (XI. 29.) Korm. rendelet 82/2018. (IV. 20.) Korm. rendelet
29/2014. (XI. 28.) FM rendelet	A hulladékégetés műszaki követelményeiről, működési feltételeiről és a hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeiről	15/2015. (III. 31.) FM rendelet 19/2017. (IV. 24.) FM rendelet 70/2017. (XII. 29.) FM rendelet
309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet	A hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről	70/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 71/2016. (III. 31.) Korm. rendelet 196/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 189/2017. (VII. 6.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
369/2014. (XII. 30.) Korm. rendelet	A hulladékká vált gépjárművekről	374/2016. (XI. 29.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenység végzésének a feltételeiről	174/2015. (VII. 6.) Korm. rendelet 105/2018. (VI. 15.) Korm. rendelet
225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet	A veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól	441/2015. (XII. 28.) Korm. rendelet 379/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 440/2016. (XII. 16.) Korm. rendelet 477/2016. (XII. 27.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
16/2015. (IV. 9.) NFM rendelet	A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal miniszter részére történő hulladékgazdálkodási közszolgáltatást érintő adatszolgáltatás rendjéről	23/2018. (X.16.) ITM rendelet
68/2016. (III. 31.) Korm. rendelet	Az Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Tervre vonatkozó részletes szabályokról	105/2018. (VI. 15.) Korm. rendelet

Ht. hatályos végrehajtási rendeletei

69/2016. (III. 31.) Korm. rendelet	Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet kijelöléséről, feladatköréről, az adatkezelés módjáról, valamint az adatszolgáltatási kötelezettségek részletes szabályairól	330/2016. (XI. 4.) Korm. rendelet 457/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 132/2018. (VII. 23.) Korm. rendelet
43/2016. (VI. 28.) FM rendelet	A hulladékgazdálkodással kapcsolatos ártalmatlanítási és hasznosítási műveletek felsorolásáról	
12/2016. (V. 24.) NFM rendelet	Az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátására létrehozott szervezet részére történő adatszolgáltatás tartalmáról és rendjéről	
13/2016. (V. 24.) NFM rendelet	A Koordináló szerv által fizetendő hulladékgazdálkodási szolgáltatási díjról	
11/2017. (VI. 12.) EMMI rendelet	A lakossági gyógyszerellátás során képződött gyógyszerhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről	8/2018. (II. 13.) EMMI rendelet
12/2017. (VI. 12.) EMMI rendelet	Az egészségügyi szolgáltatónál képződő hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről	17/2017. (VIII. 10.) EMMI rendelet 8/2018. (II. 13.) EMMI rendelet 38/2018. (X. 31.) EMMI rendelet
13/2017. (VI. 12.) EMMI rendelet	A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről	17/2017. (VIII. 10.) EMMI rendelet

A Hgt. alapján kiadott, még hatályos vhr-ek

Szám	Cím
50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet	a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet	a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról
209/2005. (X. 5.) Korm. rendelet	a betétdíj alkalmazásának szabályairól
180/2007. (VII. 3.) Korm. rendelet	az országhatárt átlépő hulladékszállításról
64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet	a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól
23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet	a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről
20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet	a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről
14/2008. (IV. 3.) GKM rendelet	a bányászati hulladékok kezeléséről

Ami hiányzik (néhány fontosabb)

- **Ht. 88. § (1) bekezdés:**
- 2. a **termelési hulladék**, valamint az elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladékhoz hasonló hulladék képződésének megelőzésével, és a termelési hulladék, valamint az elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladékhoz hasonló hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályai (**körforgásos gazdaság problémái**)
- 3a. a **hulladékgazdálkodással kapcsolatos hatósági eljárások** szabályai
- 15. az **építési-bontási hulladék** képződésének megelőzésével kapcsolatos tevékenységek, az építési-bontási törmelék újrahasználatának, valamint az építési-bontási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységek részletes szabályai
- 19. a **céltartalék** képzésére kötelezettek körét, a céltartalék formáját és mértékét, felhasználásának feltételeit, elszámolásának és nyilvántartásának szabályait, a **környezetvédelmi biztosítás** részletes szabályait, valamint a gyártók biztosítékkadására vonatkozó részletes szabályok
- 26. a **közterület tisztántartásával kapcsolatos** hulladékgazdálkodási szabályok
- 27. a **melléktermék státuszuk való megfelelés** igazolására, valamint a melléktermék tárolására és nyilvántartására vonatkozó részletes szabályok (**körforgásos gazdaság problémái**)
- **29. hulladékstátusz megszűnésének** megállapítására vonatkozó részletes kritériumok, **műszaki és felhasználási feltételek**, valamint a hulladékstátusz megszűnésével kapcsolatos tanúsítás rendje, a tanúsításra jogosult szervezetekre vonatkozó szabályok (**körforgásos gazdaság problémái**)
- 36. a **kitermelt talaj és más, építési tevékenység során kitermelt természetes állapotában meglévő anyag kitermelés helyén kívüli felhasználásának részletes szabályai**

Hulladék dilemma, ami sokakat érinthet

- **Mi a hulladék?**

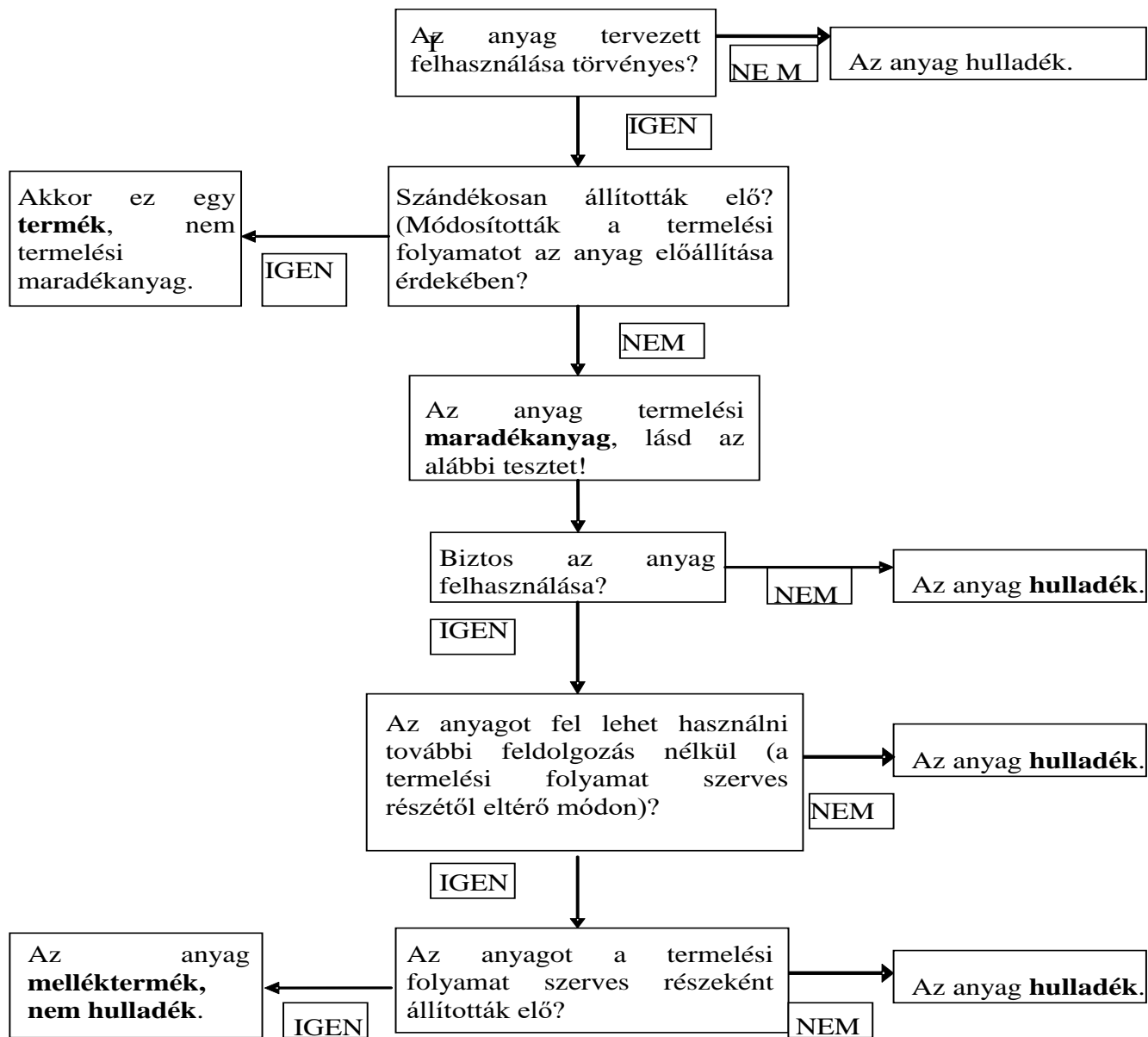
- **„hulladék: bármely anyag vagy tárgy, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles;”**
- de
- **Ht. 63. § (4)** „A hulladékjegyzékben felsorolt anyag vagy tárgy akkor minősül hulladéknak, ha megfelel a 2. § (1) bekezdésének 23. pontjában foglaltaknak.” (lásd a fentieket) Tehát nem a HAK dönti el..! (korábbi EWC)

- **Mi nem hulladék?**

- **Gyártási/termelési maradék**: termelési ciklusból kilépés a kulcs [lásd Ht. 5. § (2) bekezdés]
- „Az **anyag vagy termék**, illetve melléktermék a **gyártásfelhasználás ciklusból történő kilépésekor** válik hulladékká.”
- Hibás mondat, mert **a melléktermék NEM hulladék!**
- Szakmai kérdés, hogy ez technológiai és/vagy telephelyi értelmezésű (a hazai gyakorlat telephely fetiszta)
- **Újrahasználat (újrahasznált tárgy)**: „olyan művelet, amelynek révén a hulladéknak nem minősülő terméket vagy alkatrészét újrahasználik **arra a célra, amelyre eredetileg szolgált;**”

Hulladék dilemma, ami sokakat érinthet

- **Melléktermék**: feltétele Ht. 8. §, 64. §, de KG szerepe
- amely anyagot vagy tárgyat, amely ***olyan előállítási folyamat során képződik***, amelynek **elsődleges célja nem az ilyen anyag vagy tárgy előállítása**, a következő feltételek együttes teljesülése ***esetén nem hulladéknak, hanem mellékterméknek lehet tekinteni***:
 - a) további **felhasználása biztosított**,
 - b) előállítását követően – a szokásos ipari gyakorlattól eltérő feldolgozás nélkül – **közvetlenül felhasználható**,
 - c) az előállítási **folyamat szerves részeként állítják elő**,
 - d) a **környezetet és az emberi egészséget hátrányosan nem érinti**, és
 - e) további **használata jogszerű**, azaz meghatározott módon történő felhasználása tekintetében az anyag vagy tárgy megfelel a termékre, a környezet- és egészségvédelemre vonatkozó összes jogszabályi előírásnak.

Hulladék dilemma, ami sokakat érinthet

- **Ami hulladék:**
- **Hulladék árú/termék viszonya:**
- **Ami fix:** C-2/90: „Ezért arra a következtetésre kell jutni, hogy **a hulladék, akár hasznosítható, akár nem, „árunak” tekintendő....**”
- **„termék: minden olyan ingó dolog, amelyet fogyasztóknak és felhasználóknak szántak, és üzleti tevékenység folyamán ellenszolgáltatás fejében vagy anélkül, új, használt vagy újra feldolgozott állapotban szállítottak vagy bocsátottak rendelkezésre, kivéve az élelmiszer, a takarmány, az élő növény vagy állat, az emberi eredetű készítmény vagy a közvetlenül a növények vagy állatok reprodukciójához kapcsolódó növényi vagy állati eredetű készítmény, továbbá a villamos energiáról, a földgázellátásról és a távhőszolgáltatásról szóló törvény hatálya alá tartozó termékek és szolgáltatások”** (2012. LXXXVIII. törvény fogalma)
- **A hulladék tehát árú, - a személyes véleményem szerint - de nem termék, bár ezzel a lomizók nem biztos, hogy egyetértenek.**

Hulladék dilemma, ami sokakat érinthet

- Hulladékstátusz megszűnése (EoW) EU szabályok, hazai szabályok (Ht. 9-10. §-ok)
- **„Hasznosítási műveleten átesett anyag vagy tárgy a továbbiakban nem tekintendő hulladéknak a következő feltételek együttes teljesülése esetén:**
 - a) meghatározott célra rendeltetésszerűen, általános jelleggel használják
 - b) rendelkezik piaccal vagy van rá kereslet,
 - c) megfelel a rendeltetésére vonatkozó műszaki követelményeknek és a rá vonatkozó jogszabályi előírásoknak, szabványoknak, és
 - d) használata összességében nem eredményez a környezetre vagy az emberi egészségre káros hatást.”
- **Amire van EoW kritérium az EU-ban:**
 - - egyes fémtörmelékek (333/2011/EU rendelet)
 - - tört üveg (1179/2012/EU rendelet)
 - - réztörmelék (715/2013/EU rendelet)
- Újrahasználatra alkalmassá tétel (tisztítással, javítással, valamint ellenőrzéssel végzett hasznosítási művelet)
- Újrahasználat

Alapelvek

- **az újrahasználat és az újrahasználatra előkészítés elve**
- **a kiterjesztett gyártói felelősség elve**
- **az önellátás elve**
- **a közelség elve**
- **a szennyező fizet elve**
- **a biológiailag lebomló hulladék hasznosításának elve**
- **a költséghatékony hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosításának elve**
- **a keresztfinanszírozás tilalmának elve**

Kötelezettségek 1.

- Előfeltétel:
- az adott személy Ht. szerinti **státusának tisztázása** (gyártó, forgalmazó, termelő, birtokos, ingatlanhasználó)
- Akinek **tevékenysége során hulladék képződik, a hulladék kezeléséről a hulladékbirtokosra vonatkozó előírásoknak megfelelően** gondoskodik (kiv.: ha van speciális szabály)
- **A hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről** => Ht. 31-32. §
 - - jogszerű birtokváltás
 - - átvevő jogosultságának az ellenőrzése
 - - előkezelés speciális esete
 - - költségviselés:
 - „ A hulladékgazdálkodás költségeit – a szennyező fizet elvvel összhangban – **az eredeti hulladéktermelő, illetve a hulladék tényleges vagy korábbi birtokosa fizeti meg.** Ennek teljesítésére jogszabály (részben vagy egészben) a hulladékot eredményező termék gyártóját, forgalmazóját is kötelezheti.”

Kötelezettségek 2.

- **Gyártó, forgalmazó:**
- **GY:** tervezés, termékválasztás, tájékoztatás, újrahasználatot biztosító hálózat (23. § (4) bek.), visszaváltás, visszavétel, átvétel
- Termékdíj, betéti díj, letéti díj
- **F:** soft kötelezettségek mellett visszaváltás, visszavétel
- **De:** „**Jogszabály a forgalmazót** a gyártótól függetlenül is kötelezheti az általa forgalmazott termék, illetve termékcsoporthoz származó használt termék, továbbá forgalmazói csomagolás fogyasztótól történő visszaváltására vagy visszavételére, valamint a termékből, illetve csomagolásából származó hulladék hulladékbirtokostól történő átvételére, elkülönített gyűjtésére vagy hulladékkezelőnek történő átadására.”

Kötelezettségek 3.

- **Termelő kötelezettségei:**
- Termelési hulladék elkülönített gyűjtése
- Közelség elvének érvényesítése
- **Nyilvántartási, adatszolgáltatási kötelezettség** (más alanyok esetében a Ht., illetve kormányrendeleti korlátokkal)
- **Besorolási kötelezettség!** (ha a termelő nem állapítható meg, akkor ez a hulladékbirtokost terheli!)
- **Ingtatlanhasználó:** lásd hulladékgazdálkodási közszolgáltatás

Körforgásos gazdaság (ami változást hoz)

- **EU jogszabály csomag:**
- - az elhasználódott járművekről szóló 2000/53/EK irányelv, az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról szóló 2006/66/EK irányelv, valamint az elektromos és elektronikus berendezések hulladékairól szóló 2012/19/EU irányelv módosításáról szóló **2018/849/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv**
- - a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv módosításáról szóló **2018/850/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv**
- - a hulladékokról szóló 2008/98/EK irányelv módosításáról szóló **2018/851/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv**
- - a csomagolásról és a csomagolási hulladékról szóló 94/62/EK irányelv módosításáról szóló **2018/852/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv**
- +
- - egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről szóló **2019/904/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (SUP)**

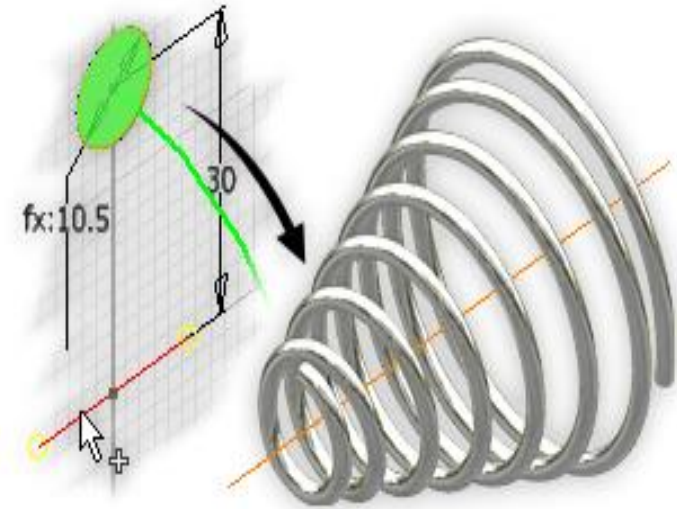
- **Következmény:** Ht. és végrehajtási rendeletek, Ktdt. és végrehajtási rendeletek, kapcsolódó egyéb jogszabályok módosítása
- **Határidő:** elvileg 2020. július 5., illetve a SUP külön

- **Felkészülési idő van, de hamar eltelik...**

Körforgásos gazdaság néhány alappillére

- Fenntarthatóság.....
- *„erőforrás-hatékony Európa”*
- 16 tonna/fő/év/EU => cca. 6 tonna/fő/év/EU hulladék
- - **T**ervezés (termék és komponens anyagválasztás, minőség)
- - **T**artósság (tervezett avulás kérdése, javíthatóság) újrahasználat)
- - **T**echnológiai és strukturális változások, hatékonyság növelése
- Életciklus szemlélet
- Hulladékkeletkezés megelőzése
- Újrahasználat
- Elkülönített gyűjtés
- Újrafeldolgozás és újrahasznosítás
- Erőforrás felhasználás csökkentése a hulladékból erőforrás kinyerésével
- Hulladékkezelési követelmények szigorítása
- Célértékek

Körforgásos gazdaság ábra és ami mögötte van

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0012_gepszerkezettan_cad/ch06s04.html

Körforgásos gazdaság, néhány célérték, célszám

- „A tagállamok biztosítják, hogy **2023. december 31-ig** és a 10. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a **biohulladékot vagy a keletkezése helyén különítik el és dolgozzák fel újra, vagy külön gyűjtik össze**, és nem keverik össze más típusú hulladékkal.”
- **„2027. január 1-jétől** a tagállamok csak akkor tekinthetik az aerob vagy anaerob kezelésre kerülő települési biohulladékot újrafeldolgozottnak, ha a azt a 22. cikknek megfelelően külön gyűjtötték be vagy a keletkezés helyén különítették el.”
- „A tagállamok **2025. január 1-jéig elkülönített gyűjtési rendszereket hoznak létre a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékfrakciók számára** annak biztosítása érdekében, hogy a veszélyes hulladékot a 4. és 13. cikknek megfelelően kezeljék, és az ne szennyezze a többi települési hulladékáramot;”
- „A 10. cikk (2) és (3) bekezdésére figyelemmel a tagállamoknak **elkülönített hulladékgyűjtési rendszert kell felállítaniuk legalább a papír, a fém, a műanyag és az üveg esetében, továbbá 2025. január 1-jéig a textilanyagok** esetében.”
- **Hulladéklerakóban lerakott települési hulladék mennyisége 2035-re 10 % alá csökkenjen** (átmeneti mentesség esetén 25 % alatti célérték)
- **Újrahasználatra előkészített és újrafeldolgozott települési hulladék mennyisége**
 - 2025-ig 55 tömeg % (ÁM: +5)
 - 2030-ig 60 tömeg % (ÁM: + 5)
 - 2035-ig 65 tömeg % (ÁM: +5)

Körforgásos gazdaság, néhány célérték, célszám

Csomagolási hulladék újrafeldolgozási célértékei

	2025. XII. 31	2030. XII. 31
műanyag	50 %	55%
fa	25 %	30%
vasfém	70%	80%
alumínium	50%	60%
üveg	70%	75%
papír és karton	75%	80%
Összes csomagolási hulladék	65%	70%

Néhány újraértelmezett fogalom

• települési hulladék :

- a) a **háztartásokból származó kevert hulladék és elkülönítetten gyűjtött hulladék**, beleértve a papírt és kartonpapírt, üveget, fémet, műanyagot, biohulladékot, fát, textilanyagot, csomagolóanyagot, elektromos és elektronikus berendezések hulladékait, hulladékelemeket és -akkumulátorokat, továbbá lomhulladékot, többek között a matracokat és bútorokat;
- b) **egyéb forrásokból származó kevert hulladék és elkülönítetten gyűjtött hulladék, amennyiben az ilyen hulladék jellegében és összetételében hasonló a háztartásokból származó hulladékhoz;**
- A települési hulladék fogalmába **nem tartozik bele a termelésből, a mezőgazdaságból, az erdőszetből, a halászatból, a szennyvízszikkasztó aknákból és a szennyvízhálózatból és a szennyvízkezelő művekből származó hulladék, többek között a szennyvíziszap, az elhasználódott járművek illetve az építési és bontási hulladék.**
- Ez a fogalom meghatározás **nem érinti a hulladékgazdálkodással összefüggő felelősségi körök állami és magánszereplők közötti megosztását.**

• biohulladék:

- biológiailag lebomló, **kerti vagy parkokból származó hulladék, háztartásokban, irodákban, éttermekben, nagykereskedelmi, étkezdei, vendéglátóipari és kiskereskedelmi létesítményben keletkező élelmiszer- és konyhai hulladék, valamint élelmiszer-feldolgozó üzemben keletkező hasonló hulladék;**

• hulladékgazdálkodás:

- a hulladékok gyűjtése, szállítása, hasznosítása (ideértve a válogatást is) és ártalmatlanítása, beleértve az ilyen műveletek felügyeletét és a **hulladéklerakók utógondozását**, valamint a kereskedőként vagy közvetítőként végzett tevékenységet is;

Néhány újraértelmezett fogalom

- **anyagában történő hasznosítás:**
- bármilyen hasznosítási művelet, az energetikai hasznosítás és a tüzelőanyagként vagy más módon energia előállítására felhasználandó anyagokká történő átalakításon kívül. Ide tartozik többek között az újrahasználatra való előkészítés, az újrafeldolgozás és a feltöltés;
-
- **feltöltés:**
- olyan hasznosítási művelet, amely során **nem veszélyes hulladékot használnak talajkiemeléssel érintett területek helyreállítására, mérnöki tájrendezési célokra**. A feltöltéshez használt hulladékkal hulladéknak nem minősülő anyagot kell helyettesíteni, az ilyen hulladéknak alkalmasnak kell lennie a fent említett célokra és **mennyiségének szigorúan az e célok eléréséhez szükséges mennyiségre kell korlátozódnia**;
- **kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer:**
- a tagállamok által hozott olyan **intézkedések együttese**, amelyek **célja annak biztosítása, hogy a termékek gyártói viseljék a pénzügyi felelősséget**, illetve a **pénzügyi és szervezési felelősséget a termék életciklusa során a hulladékká válást követően a hulladékkezelésért**.

Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozó minimum követelmények

- Hulladékbirtokosok tájékoztatása, ösztönzése;
- **KGYP teljesítők:**
 - - meghatározott területen, meghatározott termék (!);
 - - gyűjtőrendszerek elérhetősége;
 - - Pénzügyi eszközökkel/feltételekkel rendelkezés;
 - - Önellenőrzési mechanizmus, külső audit;
 - - információkhoz hozzájutás biztosítása.
- **KGYP keretében EPR díj, ami**
 - - „*fedezze az érintett tagállam piacán a gyártó által forgalomba hozott termékek következő költségeit:*
 - -- a hulladék **elkülönített gyűjtésének, azt követő elszállításának és kezelésének költsége**, ideértve az uniós hulladékgazdálkodási célértékeknek való megfeleléshez szükséges kezelés költségeit, továbbá az (1) bekezdés b) pontjában említett egyéb célértékeknek és célkitűzéseknek való megfeleléshez szükséges költségeket, **figyelembe véve az újrahasználatból, a gyártó termékeiből származó másodnyersanyagok értékesítéséből és a nem igényelt betétdíjakból befolyó bevételeket;**
 - -- a hulladékbirtokosoknak a (2) bekezdéssel összhangban történő, megfelelő tájékoztatásából adódó költségek;
 - -- az (1) bekezdés c) pontjával összhangban történő adatgyűjtés és -szolgáltatás költsége.”
- (kivéve: roncsautó, elem-, akkumulátor, e+e irányelv szerinti KGYP rendszer)

Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozó minimum követelmények

- Amennyiben – ideértve egyéb uniós jogalkotási aktusokat is – szerint **kiterjesztett gyártói felelősségi rendszereket hozott létre egy tagállam:**
 - - egyértelműen meghatározni az összes érintett szereplő, szerepét és felelősségét;
 - - hulladékhierarchiával összhangban hulladékgazdálkodási célértékek meghatározása az EÜ-s célértékek teljesítése érdekében;
 - - jelentéstételi rendszer létrehozása a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer hatálya alá tartozó termékekre, hulladékokra;
 - - gyártók számára egyenlő bánásmód.

Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozó minimum követelmények

- „- a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek kollektív teljesítése esetén, amennyiben lehetséges, **az egyes termékek vagy hasonló termékekből álló termékcsoportok esetében módosításra kerüljön**, figyelembe véve a termékek tartósságát, javíthatóságát, újrahasználatosságát, újrafeldolgozhatóságát és a veszélyes anyagok jelenlétét, életciklus-alapú megközelítést alkalmazva és a vonatkozó uniós jogszabályok követelményeivel összhangban, valamint – amennyiben rendelkezésre állnak – harmonizált kritériumok alapján a belső piac zökkenőmentes működésének biztosítása érdekében; és
- - **nem haladja meg a hulladékgazdálkodási szolgáltatások költséghatékony módon történő nyújtásához szükséges költségeket**. Az ilyen költségeket az érintett szereplők között átlátható módon kell megállapítani.”
- „Amennyiben a megfelelő hulladékgazdálkodás biztosításának szükségessége és a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer gazdasági életképessége indokolja, a tagállamok eltérhetnek az a) pontban meghatározott pénzügyi felelősség megosztásától,” az irányelvben meghatározott keretek között.

Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozó minimum követelmények

- - megfelelő **nyomonkövetési és végrehajtási keretrendszer** kialakítása (hatóság vagy független szervezet), képviselet, ellenőrzés;
- - **párbeszéd** a felek között;
- - intézkedések, hogy a **2018. július 4. előtt létrehozott kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek 2023. január 5-ig megfeleljenek** az új szabályoknak.

- A kritériumok következményei

Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre vonatkozó minimum követelmények

- **Bizottság:**
- - információcserét szervez;
- - *”a tagállamokkal konzultálva iránymutatásokat tesz közzé a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekkel kapcsolatos határokon átnyúló együttműködésről és **a pénzügyi hozzájárulásoknak a 8a. cikk (4) bekezdése b) pontjában említett módosításáról;**”*
- - *„Amennyiben a belső piac torzulásának elkerüléséhez szükséges, a Bizottság **végrehajtási jogi aktusokat fogadhat el annak érdekében, hogy a 8a. cikk (4) bekezdésének b) pontja egységes alkalmazása céljából kritériumokat állapítson meg, mellőzve azonban a hozzájárulások mértékének pontos meghatározását.**”*
- **Megjegyzés:** A Bizottság számos kérdésben iránymutatókat, útmutatókat kíván kidolgozni, ezek készültségi foka jelentős eltérést mutat

Néhány egyéb érdekesség

- **Költségviselés:**
- „A szennyező fizet elvvel összhangban a **hulladékgazdálkodás** – ideértve a szükséges infrastruktúrát és annak működtetését – **költségeit az eredeti hulladéktermelőnek**, vagy a **jelenlegi vagy a korábbi hulladékbirtokosoknak kell viselniük.**”
- A KGYF szabályozás sérelme nélkül a „tagállamok **határozhatnak úgy, hogy a hulladékgazdálkodás költségeit részben vagy egészben a hulladékot előidéző termék gyártójának kelljen viselnie**, és hogy e termék forgalmazói osztozhatnak ezekben a költségekben.”

- **Melléktermék:**
- Bizottság végrehajtási aktusai (centralizáció)

- **EoW**
- Tagállami jogkör növekedése
- Szövegpontosítás a feltételekben: **„az anyag vagy tárgy konkrét rendeltetési célokra használandó fel”**

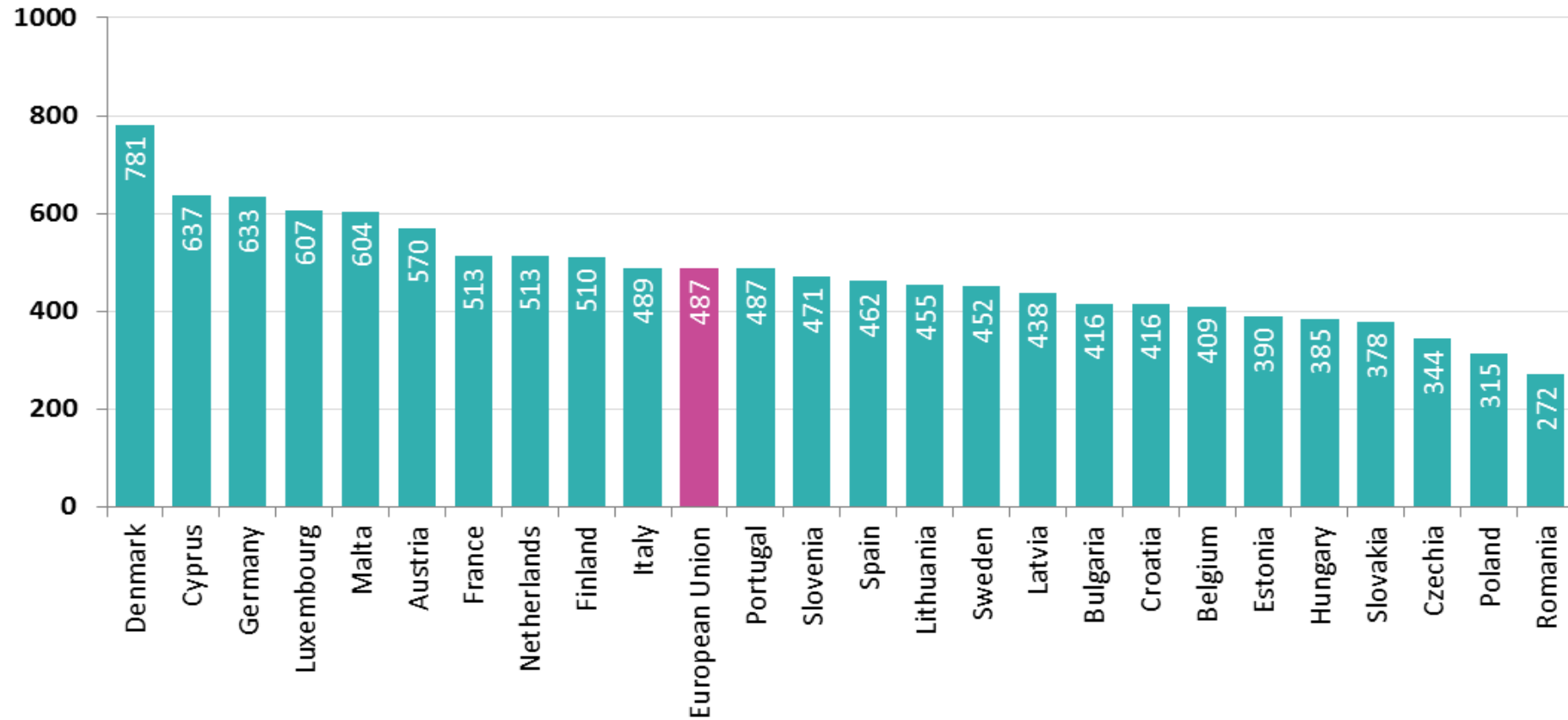
Néhány egyéb érdekesség

- **Elkülönített gyűjtés:**
- Keverés tilalma
- Szétválasztás
- Anyagában hasznosításra elkülönítetten gyűjtött hulladék égetéssel nem kezelhető
- **Építési bontási hulladék:**
- Szelektív bontás
- Veszélyes anyagok elkülönítése
- Válogatási rendszer [frakciók: fa, (beton, tégl, cserép, kerámia, kövek,) fém, üveg, műanyag, gipsz]
- **Háztartási veszélyes hulladék:**
- **Lerakási tilalom:**
- Amit újrahasználatra előkészítés, vagy újrafeldolgozás miatt gyűjtöttek elkülönítetten
- **SRF:**
- „...az olyan, tüzelőanyagként vagy más módon energia előállítására, vagy elégetés, feltöltés vagy lerakóban elhelyezés útján használt anyagok, amelyek esetében megszűnt a hulladékstátusz, az újrafeldolgozási **célértékek elérése szempontjából nem vehetők figyelembe.**”

SUP irányelv

- - **Kiváltható, egyszer használatos termékek tilalma**(fültisztító pálcikák, evőeszközök, tányérok, szívószálak, italkeverők, léggömbpálcák, valamint poharak, expandált polisztirolból készült étel- és italtároló edények és az összes oxidatív úton lebomló műanyagból készült termék)
- - **Élelmiszer-tároló edények és poharak használatának csökkentésére irányuló intézkedések**, egyes termékek egyedi jelölése és címkézése
- - **Kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerek** a hulladék eltakarításával kapcsolatos költségek fedezésére (pl. dohányfilter, halászeszközök)
- - **Műanyag palackok elkülönített gyűjtésére vonatkozóan 2029-ig 90%-os (2025-ig 77%-os) célérték** előírása, a kupakok palackhoz való rögzítésére vonatkozó tervezési követelmények bevezetése,
- - **2025-től a PET-palackok előállításánál 25%-ban újrafeldolgozott műanyagokat kell használni**, 2030-tól pedig az összes műanyag palack előállításához 30%-ban újrafeldolgozott műanyagokat kell felhasználni
- Hatályba lépés: kihirdetés + 20 nap
- Jogharmonizációs/végrehajtási lépések: 2 év
- A PR: 3,4 millió tonna szén-dioxid-egyenértékű kibocsátás csökkentés, 2030-ig 22 milliárd eurónak környezeti kármegelőzés, kb. 6,5 milliárd euró megtakarítás a fogyasztóknál
 - **„intelligens, innovatív és fenntartható műanyagipar”**

Municipal waste generated in the EU Member States, 2017 (kg per person)

Note: 2017 data are not available for Ireland, Greece and the United Kingdom

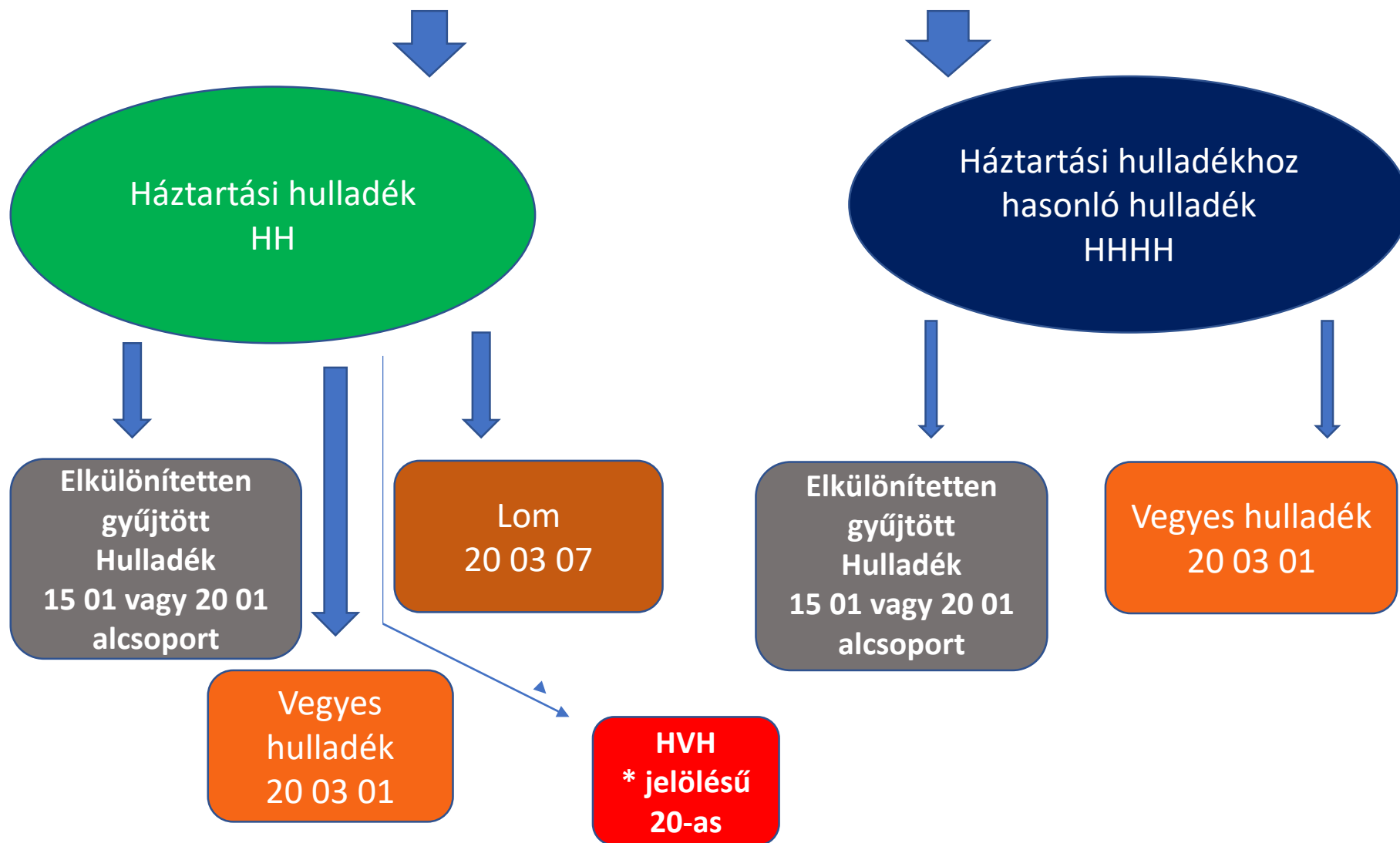
Ingyatlanhasználó

- Itt lép be a **hulladékgazdálkodási közszolgáltatás (ez speciális szabályozás)**
- - alapja Möt., megszervezése települési önkormányzat közfeladata

- **Tárgya: HH illetve 4H (együtt: települési hulladék)**
- **háztartási hulladék (HH):** a háztartásokban képződő vegyes, elkülönítetten gyűjtött, valamint lomhulladék, ideértve a lakásokban, lakóingatlanokban, a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben, valamint a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein képződő hulladékot;
- **háztartási hulladékhoz hasonló hulladék (4H):** az a vegyes, illetve elkülönítetten gyűjtött hulladék, amely a háztartásokon kívül képződik, és jellegében, összetételében a háztartási hulladékhoz hasonló;

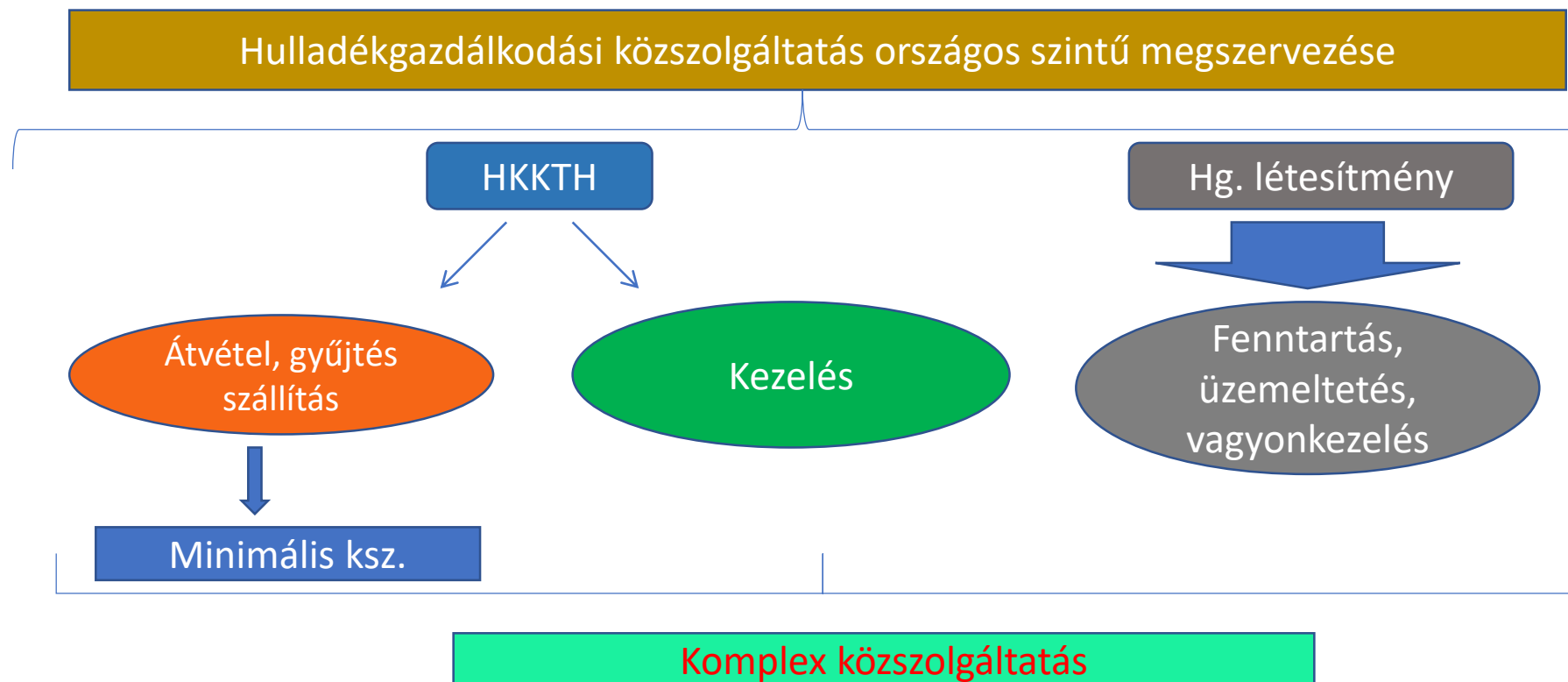
- **385/2014. Korm. rendelet:**
- **hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladék (HKKTH):** a Ht. 42. § (1) bekezdés a)–e) pontjában meghatározottak szerint összegyűjtött, átvett, illetve elszállított hulladék, ideértve az ilyen hulladék kezeléséből származó másodlagos hulladékot is;

Települési hulladék

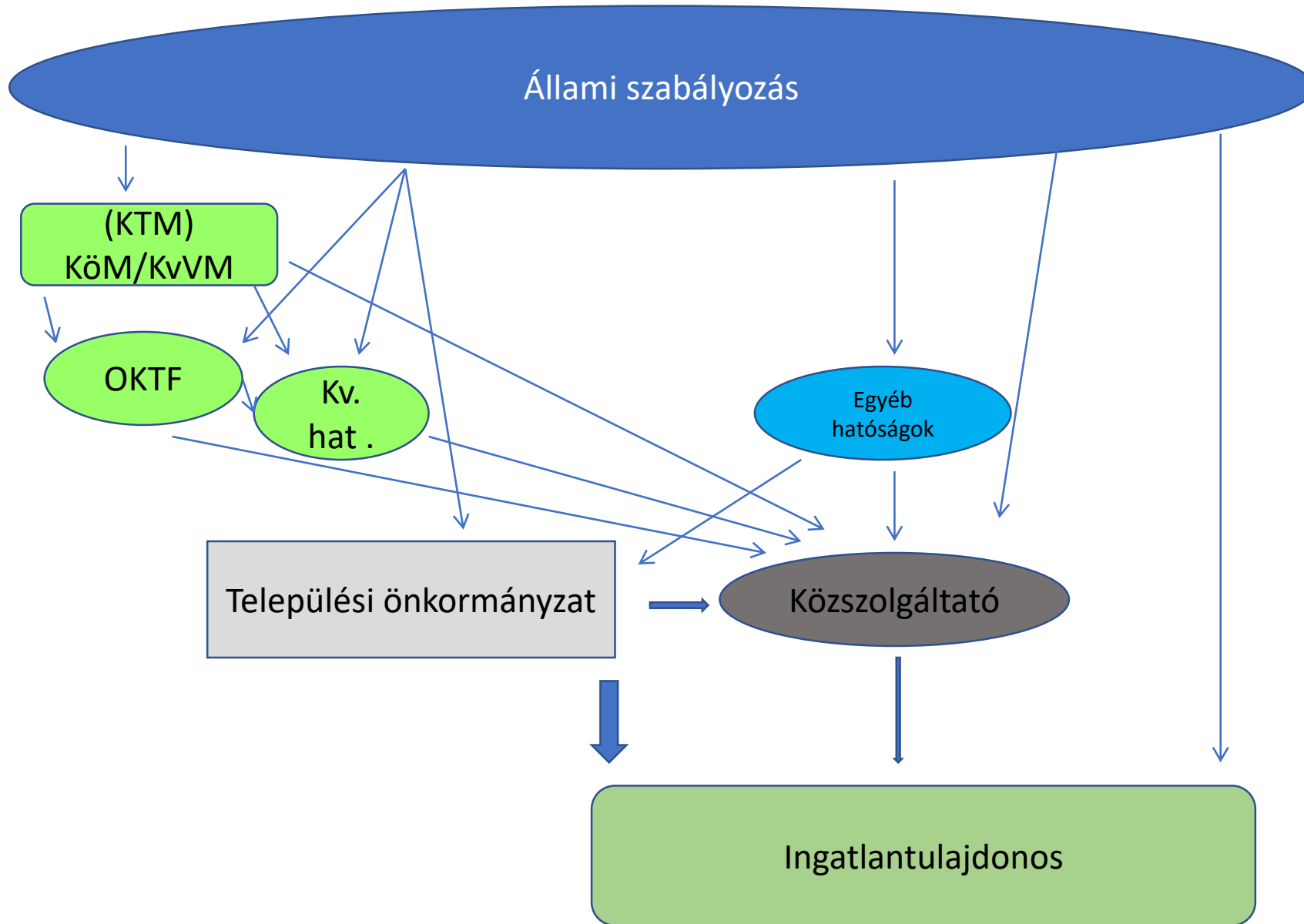

Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás fogalma 2016-tól

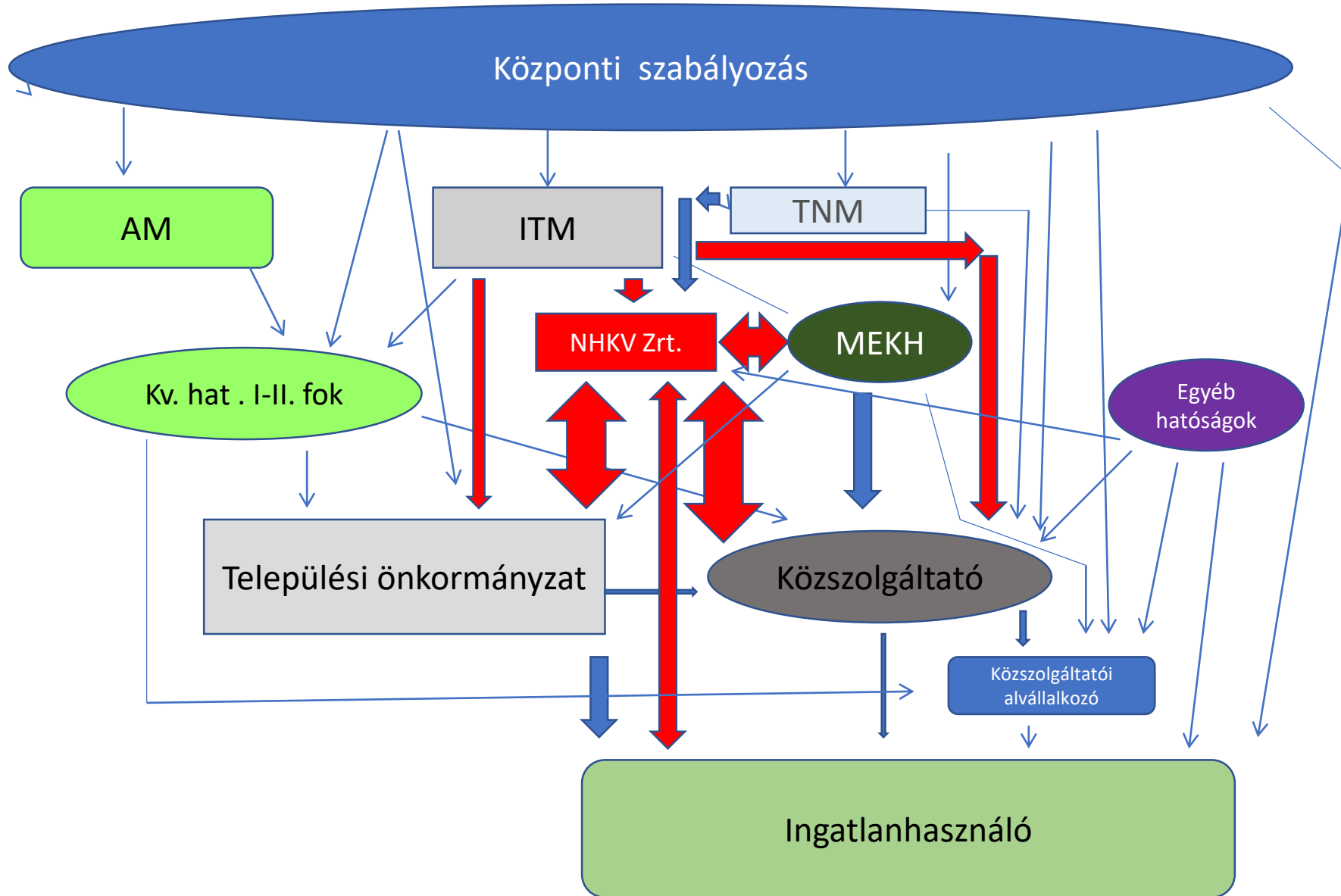
- „a közszolgáltatás körébe tartozó hulladék átvételét, gyűjtését, elszállítását, kezelését, valamint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatással érintett hulladékgazdálkodási létesítmény fenntartását, üzemeltetését, vagyonkezelését és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás országos szintű megszervezését biztosító, kötelező jelleggel igénybe veendő szolgáltatás;

(1995)-2001-2012

Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás jelenlegi rendszere (egyszerűsített ábra)

Közszolgáltatás alanyai

- -- **ingatlanhasználó** => közszolgáltatás teljesítése: közszolgáltató (közszolgáltatói alvállalkozó)
- => közszolgáltatási díj jogosultja: NHKV Zrt.
- => helyi szabályozás: települési önkormányzat
- Ingatlantulajdonos ≠ ingatlanhasználó
- Természetes személy vs. jogi személy (gazdálkodó szervezet, költségvetési szerv)
- Szerződéskötési/igénybevételi kötelezettség
- Díjfizetés
- **Gyűjtés**
 - Mit (vegyes, szelektív)
 - Miben (edényzet)
 - Hogyan (háznál, átvételi ponton)
- **Átadás**
 - Hol (házhoz menő, átvételi ponton)
 - Hogyan
 - Gyakoriság
- **Hulladék tulajdonjoga**

Közzolgáltatás alanyai

- -- **közzolgáltató** => szolgáltatás az ingatlanhasználó felé
 - => szolgáltatás a Koordináló szerv felé is, cserébe szolgáltatási díj
 - => hulladékgazdálkodási közzolgáltatási szerződés a települési önkormányzattal
 - => üzemeltetési szerződés a Koordináló szervvel az átadott vagyon tekintetében
- **települési önkormányzat** => hulladékgazdálkodási közzolgáltatási szerződés a (társulás) közzolgáltatóval
- => vagyonátadás a Koordináló szerv részére, vagyonátadási szerződés megkötése
 - => helyi szabályozás
- -- **NHKV Zrt.** => hulladékgazdálkodási közzolgáltatási díj beszedése
 - => szolgáltatási díj fizetése
 - => kintlévőség kezelése
 - => speciális feladatok
 - - **Adatszolgáltatás:** közzolgáltató, önkormányzat + => Zrt. felé

Ingtalanhasználó	Hulladék	Átvevő
Természetes személy	<i>Háztartási hulladék</i>	
	Elkülönítetten gyűjtött háztartási hulladék	Gyártó, forgalmazó Közzolgáltató
	Elkülönítetten gyűjtött papírhulladék (az előző pontban foglaltakon túl)	Az előzőeken túlmenően a nevelési-oktatási intézmény (csak gyűjtés)
	Vegyesen gyűjtött háztartási hulladék	Közzolgáltató
	Lomhulladék	Közzolgáltató
	Biohulladék	Saját felhasználás Közzolgáltató
	Háztartási veszélyes hulladék	Közzolgáltató Gyűjtő, kereskedő, hulladékkezelő Gyártó, forgalmazó
Gazdálkodó szervezet	<i>Háztartási hulladékhoz hasonló hulladék</i>	
	Elkülönítetten gyűjtött	A gazdálkodó szerv döntésétől függően a Ht. 31. § (2) bekezdésében felsoroltak
	Vegyesen gyűjtött	Közzolgáltató
Költségvetési szerv amelyet az államháztartásról szóló törvény szerint közfeladat ellátására hoztak létre	Valamennyi hulladék	Közzolgáltató

Egy AB döntés

- „Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy **nem életszerű, hogy az ingatlan tulajdonnal rendelkező, illetve az ingatlant ténylegesen használó bármely személy egyáltalán nem bocsát ki semmiféle háztartási szemetet**, így olyat sem, amely egyszerű módszerekkel, háztartási körülmények között helyben nem semmisíthető meg a környezet veszélyeztetése nélkül.
- Éppen annak érdekében, hogy a környezetvédelmi és közegészségügyi célok érvényesülését ne hiúsítsa meg az ingatlan tulajdonosának, használójának tevékenysége, az Ör. jogszerűen tartalmaz rendelkezést az ingatlant ténylegesen használók szolgáltatási díjfizetési kötelezettségére.
- Ugyanezen ok miatt **nem alaptörvény-ellenes, ha az önkormányzat rendelete az ingatlanban lakók számát alapul véve arányosan nagyobb mértékű szemétszállítási díjfizetési kötelezettséget ír elő azon ingatlanok esetében, amelyekben több személy él**, amelyeket több személy használ. **Ha ugyanis pontosan a szemét mennyisége volna a szemétszállítási díj alapja, féltő volna, hogy a díj fizetésére kötelezett jogalanyok egy része más, nem legális módon oldaná meg a keletkezett hulladék elhelyezését**, így csökkentve a szeméttároló edényben elhelyezett, az ingatlanból elszállítandó szemét mennyiségét, terhelve és veszélyeztetve ezáltal a környezetet.” [3213/2013. (XII.2.) AB határozat]

A Jövő Nemzedékek Szószólójának elvi állásfoglalása a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás működési problémáiról

- Szám: AJB-4685-1/2018.
- Dátum: 2018. november 6.
- **Elérhetőség:**
https://www.ajbh.hu/documents/10180/2896961/a_hulladékgazdálkodási_közszolgáltatás_működési_problemairól.pdf
- **Egy mondatos összefoglalás (konklúzió):**
- „A jövő nemzedékek szószólója **a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás átfogó vizsgálata során jogszabályi, szervezeti, finanszírozási és működési aggályokat állapított meg**, amelyek az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok elérését, illetve a kormányzati stratégiai tervek (pl. a körforgásos gazdaságra való átállás) megvalósítását nehezítik, emellett **olyan alkotmányos alapértékek mint a természeti erőforrásokkal való, a jövő nemzedékek érdekeit szolgáló gazdálkodás, az egészséges környezethez, valamint a testi és lelki egészséghez való jog érvényesítését is veszélyeztetik.**”

Néhány – kiragadott - megállapítás

- - „**A megfizethető díjszint megtartása társadalmi érdek, de a szolgáltatás színvonalának garantálása is**; ehhez viszont a kieső bevételeket és módon folyamatosan pótolni kell(ene).”
- „A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás egyidejűleg szerves része a környezet és a közegészségügy védelmi rendszerének.”
- „A szabályozórendszer **csak akkor tekinthető átláthatónak és kiszámíthatónak, ha:**
 - - **tisztázott és stabil a szereplők közötti jogviszonyok jellege és tényleges tartalma, illetve ehhez igazodóan a szereplők jogai, kötelezettségei és felelőssége,**
 - - **a közszolgáltatásról, a közszolgáltatók tevékenységéről, személyéről szóló közhatalmi jellegű döntések a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeivel összhangban álló, egyértelmű eljárási szabályok mentén születnek,**
 - - **a jogok gyakorlását, a kötelezettségek teljesítését nem hátráltatja, vagy éppen nem lehetetleníti el az információhoz való hozzáférés korlátozott, vagy késleltetett volta, és**
 - - **a szabályozórendszer változása esetén a változás által érintetteknek kellő felkészülési idő áll rendelkezésükre a megváltozott viszonyokhoz való alkalmazkodásra.”**
- „A rendszer csak akkor tekinthető fenntarthatónak, ha az egyértelmű és stabil szabályozási környezet mellett a közszolgáltatás ellátása folyamatosan biztosított, és ehhez nincs szükség gyakori külső beavatkozásra.”

Elhagyott hulladék, néhány múltbéli szabályozási példa

- **1840. évi X. tc. 14. § A vizek vagy csatornák ágyaiba szemetet, földet, vagy trágyát hordani**, kendert áztatni, a halászoknak oly rekesztékeket állítani, melyek a folyó hordalékot felfogják, annyiszor a mennyiszer az illető törvényszék általi szóbeli per útján megveendő 100 frt vagy egy hónapi árestom büntetése alatt **tiltatik**.
- **1849. Pest** „Sikátorokra, köztérekre és utcákra **tilos** bármi szemetet vagy rondaságot kivetni....”
- **1911. Székesfehérvár:** „Lakásokból, üzlethelyiségekből, udvarokból bárminemű trágyát, szemetet és hulladékot az utcára kiszórni, ott elhullatni, vagy a városi rendőrkapitányi hivataltól meg nem engedett helyre lerakni, továbbá szennyvizet, vagy más bűzhödöt, akár az egészségre másként ártalmas folyadékot az utcákra kiönteni, vagy kifolyatni **tilos**.”
- Árucikkek, vagy termények lerakásával közterületen okozott szemetet **azon egyén köteles azonnal elszállítani, a kinek a részére a szállítmány átadatott, s a mennyiben hatósági figyelmeztetésre az elhullott, vagy visszamaradt szemetet a közterületről azonnal el nem szállítaná, ellenében az 1. § 2-ik bekezdése léssen alkalmazandó.**
- (Ha a gyalogjáró tisztogatását a háztulajdonos, vagy megbízottja a hatóság által történt felhívás dacára sem teljesíti, ezt a hatóság a mulasztó fél költségére teljesíti.)
- Hgt. 5. § (7) **Tilos a hulladékot elhagyni**, – a gyűjtés, begyűjtés, tárolás, lerakás szabályaitól eltérő módon – **felhalmozni, ellenőrizetlen körülmények között elhelyezni, kezelni.**

Fajtái

- - szemetelés, amely kis mennyiségű, de rendkívül irritáló hulladékelhagyás;
- - a háztartásokban, vagy kisebb gazdálkodó szervezeteknél rendszeresen, vagy alkalmasszerűen keletkező, **zömében település hulladékok jogellenes elhagyása**;
- - termelési, szolgáltatási hulladékok elhagyása (jelentős mennyiség);
- Az egyes csoportok **eltérő intézkedést igényelnek**
- A szankcionálás lehetősége adott, fogantatosítása hiányos

A hulladék jogellenes elhelyezésével, illetve elhagyásával kapcsolatos szabályok

- **Ht. 61. § (1)** Hulladéktól a 31. §-ban meghatározottakra figyelemmel, csak kijelölt vagy arra fenntartott helyen, a környezet veszélyeztetését kizáró módon lehet megválni. **Nem mentesül a hulladék birtokosára, illetve tulajdonosára vonatkozó szabályok alól** az, aki a birtokában, illetve tulajdonában lévő hulladéktól nem az e törvényben meghatározott kötelezettségek teljesítésével válik meg.
- (2) Az ingatlanon ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett vagy elhagyott hulladék 31. § szerinti elszállításának és kezelésének kötelezettsége a hulladék tulajdonosát vagy korábbi birtokosát terheli.
 - ***Kényszerkötelezett szabály!***
- (3) Ha a hulladék tulajdonosa vagy korábbi birtokosa a (2) bekezdés szerinti kötelezettségét **önként nem teljesíti**, vagy **nem állapítható meg a személye**, illetve annak személye, aki a hulladéktól az (1) bekezdésben foglalt megsértésével vált meg, akkor a hulladékbirtokosra vonatkozó 31. § szerinti **kötelezettség azt az ingatlanhasználót terheli, akinek az ingatlanán a hulladékot elhelyezték vagy elhagyták.**

A hulladék jogellenes elhelyezésével, illetve elhagyásával kapcsolatos szabályok

- (4) Ha a **közterületen elhagyott, illetve ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett hulladék** – ideértve a településtisztasági feladatok körébe tartozó hulladékot is – **korábbi birtokosa vagy tulajdonosa a hulladék elszállítására és kezelésére vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, a hulladék elszállításáról és kezeléséről a települési önkormányzat a közszolgáltatóval vagy más hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező gazdálkodó szervezettel kötött szerződés útján gondoskodik.** Ha a hulladék elszállításáról és kezeléséről a települési önkormányzat a közszolgáltatóval kötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés útján gondoskodik, akkor ezt a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés egyes tartalmi elemei között meg kell határozni.
- Ez NEM feltétlenül a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás része!
- Más jogosult is teljesítheti, akinek van rá engedélye (pl. városüzemeltetés).

Közterület fogalma

- A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 27. § a) pontja: **"közterület: a közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló terület, amelyet rendeltetésének megfelelően bárki használhat, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét, továbbá az a magánterület, amelyet azonos feltételekkel bárki használhat"**.
- Az Sztv. szerint: **"közterület a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is"**.
- Étv. szerint pedig: **közterület: közhasználatra szolgáló minden olyan állami vagy önkormányzati tulajdonban álló földterület, amelyet az ingatlan-nyilvántartás ekként tart nyilván.**

A hulladék jogellenes elhelyezésével, illetve elhagyásával kapcsolatos szabályok

- (5) Az ingatlanhasználó, illetve a (4) bekezdés szerinti **gazdálkodó szervezet vagy közszolgáltató**
 - mentesül a felelősség alól,
- ha azt, aki a hulladékot az ingatlan területén vagy közterületen elhagyta vagy jogellenesen elhelyezte,
- a környezetvédelmi hatóság előtt beazonosításra alkalmas módon megnevezi,
- és vele szemben a jogellenesség tényét bizonyítja.

A hulladék jogellenes elhelyezésével, illetve elhagyásával kapcsolatos szabályok

- (6) A környezetvédelmi hatóság a jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítására és kezelésére **kötelezi azt a személyt, aki e § rendelkezéseire figyelemmel a 31. § (1) bekezdésében megállapított kötelezettségének önként nem tesz eleget.**
- (7) A települési önkormányzat közterület tisztán tartására vonatkozó kötelezettségének teljesítése a hulladék jogellenes elhelyezéséért, illetve elhagyásáért felelős személyt nem mentesíti a felelősség alól.

Sztv. köztisztasági szabálysértés

- Aki
 - **a) a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön **szemetel**, ezeket beszennyezi,**
 - **b) a felügyelete alatt lévő állat által az a) pontban megjelölt helyen okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik,**
 - szabálysértést követ el.
-
- Aki **települési hulladékot a közterületen engedély nélkül lerak, elhelyez, vagy nem a kijelölt lerakóhelyen rak le vagy helyez el,** szabálysértést követ el.

Hulladékgazdálkodási bírság

- Ht. : Az a **természetes vagy jogi személy, egyéni vállalkozó, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki (amely)**
 - a) a **hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabály, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktus vagy hatósági határozat előírásait megsérti,**
 - b) **hatósági engedélyhez, hozzájáruláshoz, nyilvántartásba vételhez vagy bejelentéshez kötött hulladékgazdálkodási tevékenységet engedély, hozzájárulás, nyilvántartásba vétel vagy bejelentés nélkül, továbbá attól eltérően végez,** vagy
 - c) a melléktermék előállításáról vagy képződéséről a környezetvédelmi hatóságot nem vagy nem megfelelően tájékoztatja, hulladékot terméként vagy melléktermékként használ fel, forgalmaz vagy tárol,
 - azt a környezetvédelmi hatóság a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló kormányrendelet szerint **hulladékgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezi.**
-
- Végrehajtási rendelet:
 - a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet
 - „Nincs helye közigazgatási bírság alkalmazásának települési hulladék közterületen engedély nélkül történő lerakása, elhelyezése miatt.” [Ht. 86. § (6a) bekezdés]

A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése

- Btk. 248. § (1) Aki
- **a) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez,**
- **b) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékgazdálkodási tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez,**
- büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

- (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékról szóló törvény szerinti veszélyes hulladéokra követik el.

- **E § alkalmazásában**
- **a) hulladék:** mindaz, amit a hulladékról szóló törvény hulladéknak minősít, **ha alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére;**

Megoldások a gyakorlatban

- Szemléletformálás
- „Táblázás”
- Terület lezárás
- Területi jelenlét
- Megfigyelő rendszerek (kamera, mozgásérzékelős világítás kapcsolás)
- Felderítés
- Következetes szankcionálás (nem csupán szabs., hg. bírság, hanem polgári jogi is)
- Szabályozás korszerűsítés (de csak, ha van végrehajtó szervezet is)
- Speciális szankciók bevezetése